

BENKE LÁSZLÓ
Mozdonysirató

Nem volt a töltés mögött húzódo gyár portásfülkéjében egy lélek sem. Megállt egy sóhajtásra a bejáratnál, a gyáruvarra vezető lépcsők fölött, a vaskorlátokkal körülvett, dobogószerű placcon. „Olyan, mint a bokszolók ringje” – suhant át rajta. Bíró nem jelzi e jogállamnak hazudott országban, hogy ki a győztes és ki a vesztes. Nem volt kétséges az ő számára sem, hogy a munkásokat Angyalföldön is könyörtelenül kiütötték. Járt már itt két évvel korábban, munkanélküliséggel fenyegetett köszörűsként, azzal az elhatározással, hogy visszatér első munkahelyére, megpróbál mindent újrakezdeni.

Álldogált kicsit az üres portásfülke előtt, ahol valaha a bélyegzőóra és a viharvert tábla állt, amelynek rekeszeiben egymás mellett és egymás felett sorakoztak a számmal és névvel ellátott bélyegzőkártyák. Láta a vonatról libasorban érkezőket. Rákosrendező felől vonult a nép, ő is ott sietett közöttük tizenhat évesen, reménykedve. Munkalapját betette a bélyegzőóra nyílásába, csengetett, rábélyegezte a lapra az érkezés óráját és percét. Ötvenkilencben négy forint ötven fillért keresett óránként, havonta körülbelül kétszáz órát dolgozott.

Első útja a néptelen udvaron keresztül a kovácsműhelybe vezetett. Dobogó szívvel lépkedett a szürke macskaköveken, régi jó ismerőseként köszöntötte a hatalmas, zord és méltóságos lemezvágó ollót, összerozsdásott tagjait már meg sem tudta mozdítani. Pedig micsoda erővel vágta a hatalmas vastáblákat! Vele átellenben, a gépműhely lengő ajtaját egyelőre csak gondolatban lökte be a vállával, a megszokott mozdulat valaha az otthonosságot jelezte. És itt van, itt fordul el az egész gyáruvart behálózó kicsi sínpar. Érzi a tizenhat éves legényt, amint az udvaron át hol ebbe, hol abba a műhelybe segédmunkásként tolja a lemezekkel megrakott csillét.

A fürdónél jobbra fordult. Megvillant előtte a zuhany vízsugara. Úgy vélte, hangokat hall a zuhanyozóból. Gőzölgő, meztelen testekre vastag sugárban ömlik a víz. Megborzongott. Érthetetlen, hogy a zuhanyrózsákat már megint ellopták. Nem érti, mit csinálnak annyi zuhanyrózsával. A síneken át a kovácsműhely felé vitt az útja. Fázva húzta össze a kabátját. Odaűzte a belső erő, ahol ötvenkilenc januárjában Felföldi várta. Ő szerzett neki munkát a Kapagyárban. Jó meleg volt a kormos, füstös kovácsműhely! Otthonosan izzott a parázs.

– Ez is az én földem – próbálta hinni. – Ez is a szülőföldem. Kezdődhettem volna itt is, véget érhetnék itt is – dörmögte maga elé.

Szétdobált vasakon, betontörmeléken lépkedett át; nem is akarta, hogy eljusson tudatáig a pusztulás. Érezte egyedülvalóságát, mégis könnyebb nem belenézni senki szemébe. Csak meg ne zavarja egy eleje álló lélek, hiszen mit mondana Miskának, Sanyinak vagy Pistának: mit keres itt?

Munkát?

Bolond.

Önmagát?

Duplán bolond.

A kovácsműhely hatalmas vasajtaja valamikor Rákosrendező felé nézett. Arra néz most is. Ahogy megállt a tárva-nyitva hagyott ajtóban, barátságos meleg helyett most a halál hidege húzott át rajta. Félve tekintett az elhagyott műhely szürke, kiégett belsejébe. Álldogált csak, nem mert beljebb lépni. Nem úgy, mint valamikor, abban a fiatal és kíváncsi várakozásban, a megérkezés pillanatában. Vád és büntudat járta át, és azt forgatta, amit nagyon nehezen tudott kimondani:

– Árulás!

Kinek mondja ezt? Nincs itt senki.

Imbolyogva álldogált a hatalmas és üres ajtóban, mint aki elvesztette lába alól a talajt. Ugyenezte érezte Csepelen, a szerelde nagy vaskapujában, amikor betoppan az elhagyott és kifosztott üzembe. Hogy ez a pokol kietlen bugyra. Lángok lobbantak fel, belülről törtek elő gomolyogva és sercegve, égtek életükben, munkaruhájukban, gyászfeketén az emberek. De ez csak irgalmatlan lázalom, a valóság nem látványos. Elmentek mind, engedelmesen, egy kézlegyintés nélkül, tökéletesen mindegy, hogyan. Fokról fokra építették le az üzemet, küldték el a munkásokat. Magyar János ölni tudott volna, ahogy felemelt, átkra lendült karokkal megállt a többiek között. Tört képzelt a kezébe. De kit is ölhet meg a kiebrudalt ember? Legfeljebb önmagát.

– Ne fáraszd magad, öregem – beszélt magában –, nem tartozol a gyilkosokhoz. Csak téged ölnek.

Nem mert visszalépni az ajtóból, hova is léphetett volna, szakadék tátongott kapun belül. Nézte a hideg szörnyeteg száját, a hatalmas vaskaput, s az jutott eszébe, ami a kezdetekkor: ezen egy 424-es mozdony is befér. Ekkor mozdult meg a műhely, Felföldi jött feléje, pocakján olajfoltos köpenyben.

– Ez az a gyerek – mondta Felföldi a töprengő Kocsi úrnak. Ez a megszólítás egy kicsit mellbevágta akkor. Furcsán hangzott, mégis barátságosan. Kocsi úr prémes, meleg bundában járt, mintha egy régi világból lépett volna elő, folyton bundában szaladgált műhelyről műhelyre. Hó lepte az egész udvart, csengtek-zengtek az üllök, forgolódtak az emberek, feketék voltak a koromtól, de úgy pirosodott az arcuk, mint az alma. Dolgoztak szakadatlan.

Hárman szították a lángokat, de csak az első emberre tudott figyelni. Bementek Kocsi úr irodájába, felléptek a lépcsőn, zöld volt az ajtó, de ő az üvegen át is a kovácsokat bámulta. Azt nézte különösen, amelyik a monstrumnál hosszúszerű fogóval szorította a formában izzó vasat. Kiemelte a kemencében folyton izzó kokszzrakásból, rálépett lábával a föléje tornyosuló kalapács pedáljára, a kalapács nagy lélegzetet véve fölemelkedett, és villámgyorsan ütött a formára. A következő mozdulattal már röpi a sín-csavar az ollóba szorított formából a többi közé.

Egy hangot sem hallat a műhely.

Égett kezük alatt a munka. Most meg hidegebb van, mint valamilyen kihűlt pokolban.

„Kovács sem lesz belőlem” – gondolta kényszeredett mosollyal, s az jutott eszébe, mennyire megdöbbsen frissen érkezett kölyökként, amikor Kocsi úr rámutatott a gombos villára:

– Előbb öltözz át, a sógorod megmutatja az öltözőt, kapsz szekrényt, s ha elintézték a felvételt, ragadd meg a villát, egyelőre ez lesz a dolgod. Rakd a sín-csavarokat abba a talicskába, és told ki oda a határba.

A műhely ajtajától alig egy dobásnyira három hatalmas sín-csavar-hegy emelkedett.

Még föl se tette a kérdést, bírja-e vagy sem, ki tudja-e tolni a sín-csavarokkal megrakott talicskát, rögtön arra a furcsa, kísértő és lázító képtelenségre gondolt, ami a gombos villa láttán markolt a szívébe. Hogy is tudta volna, hogy annak a furcsa érzésnek sors a neve. Évekig, sőt évtizedekig nem akarta tudomásul venni, mit jelent a mondás, amely túl gyorsan elérte a kovácsműhely ajtajában: majd meglátod, téged is elér a sors keze!

Zavarban volt, hogy nem csúfság esett-e rajta máris. Pesten ugyanolyan gombos villát adnak a kezébe, amilyen a falujában halomba rakták a krumplit... Dehogyan mondta, hogy nem ő, hanem apja fogta a villa nyelét! Nem árulhatta el, hogy a sín-csavar-hegyet elvermelni való krumplihoz hasonlítja.

Hófoltokat látott emlékezetében, előtte és mögötte pedig szürkeséget. Ötvenkilenc márciusának elején még hó lepte a gyáruvart és a sín-csavar-hegyet is. A felvétellel hamar végzett, irodáról irodára járkált, itt is kapott valamit, ott is figyelmeztették erre meg arra, aztán a kovácsműhelyben csak addig bámézkodhatott a fújtatóval szított parázs közelében, amíg megpakolta a talicskát s kitolta a többihez.

– Gyere, ülj a helyemre, nehéz az neked! – szólt a csavarhegy mellől Jóska bácsi, talán az ötödik vagy hatodik forduló után. A vasutas bundába bújt öregember ugyanazt a munkát végezte, amit ő. – Majd én hordom. Menj vissza Kocsi úrhoz, kérj tőle bundát és csizmát, aztán válogasd a csavarokat.

Akkora bundát kapott, majdnem elveszett benne. Bakancsára húzta a nemezcsizmát, rászíjazta a lába szárára, aztán ahogy az öreg tanította, a hibátlan csavarokat balra, a selejteket jobbra dobta. Az előtte levő határ napról napra, hétről hétre fogyott, mellette pedig két hegy nőtt ki a földből. Az öreg hallgatott, ő pedig nem merte megkérdezni, kinek kell ez a rengeteg csavar, hol van annyi talpfa és sín e világon, ami e sok-sok csavart elnyeli. Mikor betolták a vagonokat, azt sem kérdezte, minek kell megfogni még egyszer minden csavart, s kézzel dobálni fel a vagonokba. A gombos villa alig volt jó valamire.

Mire elolvadt a hó és a sín-csavarok is elfogytak, egyszer azt mondta neki Jóska bácsi:

– Tanuld meg, hogy a társadalom legjobban ellenőrzött osztálya a munkásosztály. Ébredését vekkerhez igazítja a kötelesség, közlekedését menetrend szabályozza, minden percét kiszámítják, munkáját és keresetét normával szabályozzák. És edd a zsíros kenyeret.

– Maga is azt eszik, Jóska bácsi!

– Nem kell láncra fűzni minket, mint a rabszolgákat. Mégis láncon függünk. Nem kell hajcsár a hátunk mögé, nem is keressük a dolgok értelmét! Ha majd családod lesz, s hazavárnak a gyerekeid, megtudod, mi a függőség. Örüljünk, hogy süt a nap!

Az első tavaszon megismerte az egész gyárat, valamennyi műhelyben megfordult. Egyelőre hiába kérte Felföldit, hogy segítsen, szeretne elkerülni a kovácsműhelyből, unja a csavarválogatást, rengeteg a selejt.

– Azért kell válogatni!

– Azt ígérte, szakmát tanulhatok.

– Majd! Mindennek eljön az ideje. Ismerkedj!

– Legjobban a gépműhely tetszik, az esztergálás. Frici már elmagyarázta, mi a különbség a rapid és a vídia kés között. De a köszörülés, az nagyon szép és pontos munka! Ahogy szikrázik a forgó munkadarab, és ömlik rá a fehér folyadék, az valami gyönyörű! Miska is megengedte, hogy elálldogáljak mellette egy kicsit.

Azt is sokszor megbámulta, hogy a nyers kovácsolt vasból milyen fényes és pontos alkatrészeket gyártanak. A kés alól hol úgy fröcsög a tüzes forgács, mint a víz, máskor meg hosszan, méltósággal pöndörödi, hol kéken, hol fehérén és illatosan. Nincs a világon olyan jó szaga semminek, amilyen az égett vasforgácsnak meg a friss hűtővíznek!

Felföldi néhány nap múlva bemutatta az udvar felső sarkának tmk-műhelyében egy kis esztergapadon dolgozó embernek, aki maga mellé állította, s rögtön elmagyarázta neki az esztergálás minden csínját-bínját. Levette a fogaskerékszekerény fedelét, a gép oldalán levő kapcsoló állítgatásával megmutatta az egymásba

hol így, hol úgy kapcsolódó fogaskerekeket. A mester mindent elkövetett, hogy megfelelően szemléltesse, láthatóvá tegye a fogaskerék-számítás bonyolult műveletét, a különböző keménységű anyagok, kések és fordulatszám-változások összefüggéseit. Az esztergálás tudománya előtt akkora tisztelettel hajtott fejet, hogy majdnem elhagyta az önbizalma.

Az oktató tokmányba fogott egy kis rézdarabot, s néhány szakszerű mozdulattal pillanatok alatt elkészítette a kétlépcsős lámpacsavart. A csillogó kis sárgaság vékonyabbik részét ismét tokmányba fogta, majd egy varázslatos kattintással nem a kést, hanem a késtartóba fogott recézőt közelítette óvatosan a pörgő munkadarabhoz. Bár csak rézpor csapott a levegőbe, úgy látta, hogy az érintkezés pillanatában aranypor száll az orra előtt. A kicsi és homályos műhelyben behunyta szemét, nehogy belemenjen a rézpor, s amint ujjai közé fogta a lámpacsavart, egy régi lángocska fényében anyja jelent meg előtte az ő minden esti áhítatával, petróleumlámpát gyújtó mozdulatával s az elmaradhatatlan világosságnak szóló halk köszöntéssel: Dicsértessék a Jézus Krisztus.

– Mi lesz ez? – kérdezte az esztergályost.

– Vasúti váltólámpához lámpacsavar. Berecézve jobb rajta a fogás. Gondold csak el, éjjel igen sötét van a síneken! Így könnyebb föl- és lecsavarni a lángot. Lássák a fényt a mozdonyvezetők, nehogy egymásba rohanjanak a vonatok.

Hogy is gondolta volna akkor, hogy a Kapagyárban is elhagytuk a huszadik század közepét.

– Itt az ezredvég – igazította ki magát az udvaron, amint a romok között bukdácsolva ráeszmélt az időre és a helyre. Meg-megállt a szétrombolt és kifosztott műhelyekben, hol itt, hol ott lépett át egy-egy ócska, rozsdásodó vasdarabon.

„Mi történt itt? Kik pusztítottak itt és milyen parancsra? Milyen istentelen dühvel szaggatták-robbantották ki a földből felkunkorodó síneket is.” Didergett a zord időben.

Ha akkor esztergályos lett volna belőle, ötvenévesen talán könnyebben találna munkát. Mit sajnál ezen a helyen? Volt valami jóban része a kemény munkán kívül? Volt valami értelme? A mindennapi kenyérért ezeken a kitépett, felszaggatott síneken tolt a súlyos lemezekkel, U-vasakkal, sarukkal, váltólámpákkal, hol ilyen, hol olyan alkatrészekkel megrakott csillét egyik műhelyből ki, másikba be, ahol szükség volt valamire. Akivel csak lehetett, szívesen beszélgetett. Beszélgetni, kíváncsiskodni nagyon jó volt. Gyakran napok teltek el úgy, hogy nem akadt elég mozgatható anyag. Olyankor elküldték rozsdát pucolni. Drótkéfével kapargatta az odaégett barna port vasoszlopokról, U-vasokról, szállt a rozsdapor a levegőben, marta a torkát, de nem számított, mert hitte, hogy

előtte az élet. Most a lába alatt van. A festőknek is segített, lángható miniummal kente az oszlopokat, mindent, amit csak kellett. A falusi élet után érdekes érzés volt az is, hogy a legtöbb ember lényegében ugyanolyan, amilyen ő. Bejárók, külvárosiak, legtöbben pestkörnyéki falvak lakói, félig munkások, félig parasztok.

Legszívesebben a gépműhelyben forgolódott, figyelte a forgácsolókat, a gépeket és az embereket, abban bízott, hogy valaki majd őt is megtanítja valamilyen komoly dologra. Megleste Bartha bácsit, a magas, derék, jó tartású fűrészeszt, s azt gondolta, ahhoz a munkához, amit az öreg végez, nem kell különösebb tudás. De milyen áldozatos munkás! Felnézett rá.

Maga előtt látta a primitív és mégis bámulatra méltó fűrészgépet. Aprította a vasrudakat, ahogy a bakon apja fűrészelte otthon a fát. Sugárban spriccelt a hűtővíz a felforrósodott vasfűrészszelekre, s ezen a képen átderengett egy másik, az apjáé, az ő fűrészelő mozdulataival és a fűrész alól sugárban spriccelő fűrészporral.

Ezek az emberek olyanok, mint ő. Valamennyien egy boldogabb világról álmodoznak. A levagdalt vasdarabokat ő szállította el a gyalusokhoz, marósokhoz, esztergályosokhoz, akik a durva darabokból nélkülözhetetlen, szép és jó alkatrészeket alkottak. Megelevenedtek a mozdulatai. Rendben felrakta a munkaasztalra a vasakat. Látta magát, fiatal, vézna, hajlongó alakját a munkások között, érezte az élet becsületét, most meg szégyenletes pusztulás veszi körül. Nemcsak a rosszat, a jót is elpusztították.

A műhelyben a legnagyobb helyet a hosszgyalu foglalta el, Lajos azon munkálta meg az aláverőgépet. Az aljszállító szerelvény mellett az aláverőgép volt az országban egyedülálló üzem egyik legfontosabb terméke, a pályamunkások utódja.

A gépműhelyt is szétverték, kiszaggatták a betonból a gépeket, a használhatókat elvitték. De kik és hová? Megállt a kitördelt, rácsos üvegablakok mentén, nézegette a ledöntött köszörűt, s látta az esztergályosokat, a gyalusokat, akik e jószágnál köszörülték a késeket. Ez nem kellett senkinek. A meghajtómotorját leszerelték. A marógépek a műhely közepén felborogattak, az esztergapadok a szétbombázott fal mentén hevernek. Mintha tankok forogtak volna a fölszaggatott betonon. Pedig úgy látszik, nincs is háború. Ezt a háborút nem fegyverekkel vívják. A győzelmet bankokban adják-veszik. És a hódítók elérhetetlenek.

Tétovázott, megnézz-e a fehérvári köszörű helyét a túloldalon, a kis vasajtó mellett. Pista azt mondta a múltkor, Bartha bácsi meghalt, Frici is meghalt, Csekő nyugdíjba ment, a gépműhely művezetője, Harmat Mihály is nyugdíjas. Hogy sírna az a nagy darab ember,

ha ezt látná! Félt, hogy megbolondul. Összekeveredett benne az idő, megpróbált valahogy eligazodni, de nem tudta leinteni magában a kölyköt.

Itt reménykedett, idejött Vrácsikról – s mi lett belőle? Árnyék. Nevetséges és szomorú kísértet. Úgy megy, úgy lóbálja a kezét, ahogy apja. Lóg rajta a munkáskabát, kilóg alóla a derekán megkötött madzag. Milyen vézna alak! De az egész élet érdekelte, az egészet birtokolni akarta. A részt mindig keveselte. Szerette volna töviről-hegyire megismerni és megérteni az egész gyárat, mind a hét-nyolcszáz embert, aztán megértette, hogy a gyár is ember, Misinek, Mihálynak, Jósának, Pistának, Jolinak hívják.

Lehetetlen, hogy nincsenek, lehetetlen, hogy meghaltak.

Nincs munkás, nincs munka, nincs termelés. Sem városban, sem falun. Ha ez igaz, akkor meghal itt minden.

Azon a nyáron érezte először, hogy eltűnik szorongó lelkéből az idegenség, hazatalál. Ez lesz az otthona, itt feltámad, újjászületik. Azon a nyári reggelen a gépműhely, ahol a felnőtt életet kezdte, olyan lett, amilyen a szülőföldje. Bizalommal, reménykedő lélekkel állt oda a vékony, hórihorgas, folyton vidám, nála tíz évvel idősebb Tusják Misi mellé, a székesfehérvári köszörűgép dobogójára. Hitte, hogy végképp jó irányba fordíthatja sorsát.

Most meg olyan kifosztottan nézi az elrabolt, megölt életet, a köszörűgép helyét, ahogy a végrehajtók után nézte lesöpört padlásukon a poros fénysugarat. De már egy kis sugár sem maradt. Jön a tél és a fagyhalál.

– Tusják mester... – visszhangzott tompán, valahonnan a távolból.

Tusják mester kikérte magának a megszólítást.

– Kitekerem a nyakadat, ha mesternek szólítasz! – röhögött Miska, csak úgy zengett a műhely.

Miska két gépen dolgozott, síkköszörűn és hengerköszörűn, rengeteget túlórázott. A fehérvári gépet furatköszörülésre is használták. Felföldi közbenjárása folytán a gépműhely művezetője beleegyezett, hogy Miska keze alatt Magyar Jancsiból köszörűs legyen. A négy forint ötven fillér órabéréért dolgozó segédmunkásnak világraszóló csoda volt, hogy 1960 augusztusában hét forintra emelték az órabérét.

A köszörűs szakmával való első találkozása olyan volt, mint az első szerelem. Gyönyörű és felejthetetlen. Léphetett egyet fölfelé. Harminchárom év távolából is érezte azt az első, boldog mozdulatot, ahogy a köszörűgép előtt fekvő, körülbelül húsz centiméter magas dobogóra fellépett. Miska kezét fogott vele.

– Nyugodt légy, majd belejössz! Megtanulod. Gyakorlat dolga az egész.

Ahogy a kifosztott műhelyben visszaemlékezett tizennyolcadik évének meghatározó pillanataira: az

előre-hátra mozgó munkadarab furatában a kő olyan piros szikracsóvákat vetett, amelyet az ő lelke az első szerelemben. És a kifosztott műhelyben felvillant a kegyelem pillanata, amelyben valamikor átélte, hogy ő is valaki: ember e világon.

Didergett. Mint a bűnös, behúzta vállát, sarkon fordult, átment az üres műhelyen és a gyárudvaron, s a kijárat felé vette útját. Túl a kirabolt és elhagyott gyárudavaron, a rákosrendezői síneken is túl, az ismeretlen és kietlen világban amerre elhaladt, dermesztő roncsokat látott mindenütt. Régi szép mozdonyok roncsai heverték a sínek mentén, hosszan és feketén. Ment és ment, követte a roncsokat.

– A mozdonyok... Bejött az állomásra a fekete angyal, s megállt. Hatalmasan és feketén. Kiengedte magából a gőzt, fehér titokba burkolózott. Füttyentett és prüszkölt, egész testében remegett, mint egy csodálatos paripa. Mennyire szerettem volna a lelkébe látni! Választ kapni a nagy miértekre. Képzelttem hatalmas gyomrába fekete szenet, vöröslő lángokat. Láttam a fűtő izzó szemét, láttam kezében szívlapátot, amint megállás nélkül rakja a tüzet, a mozdony két oldalán hatalmas és erős karjaival hajtja a kerekeket, s gyereknyelven beszél: csihuhu-csihuhu. Mennyien futnak utána! Kupék, kupék és kupék. És ablakok, mögöttük fülkefényben álmodozók, gondolkodók és hallgatagok, alvók és ébren levők. A mozdonyvezető bizony hogy hős! Pedig csak áll. Vagy ül. Észrevétlen dolgozik. Előre néz a szembefutó sínekre, mosolyog rejtélyesen. Tiszteli a sínek építőit, hallja a krampácsolók dalát, tiszteli a zúzott köveket is. Testvérek vagyunk a mozdonyban, feketék és fehérek, vérben-gyászban, ősök és utódok, a száguldás, megállás gondolkodó és cselekvő miértjei. Csak azt ne higgyük, hogy különbek vagyunk egy 424-esnél! Halljuk-e még az üllő és kalapács ősi csengését? Halljuk szívünk kattogását, felettünk ver. Látjuk sóhajos éjszakánkban csillagok szikrázásait: micsoda műhelyed van, Uram! Mért hagyta el engem? Kéményedből szikracsóva leng utánad, amint átrobogsz a hol sötét, hol fényes mezőn. A megérkezés és az elindulás pályaudvarán álltunk és állunk türelmetlenül, egyszerre többen is, mintha egyetlen pontból érkeztünk volna, s mintha ugyanoda tartanánk. Robogunk a természet csodálatos tájain, az élet csak kígyózik utánunk. Hogy ittuk a képeket, töltekeztünk a valósággal, és micsoda gyönyörűségeket füttyentgettünk! Hol vannak mihozzánk képest a te dalos madaraid! Mi emberből vagyunk, mérmökből és kovácsból, lakatosból és utasból, várakozókból és megérkezőkből. Végre megállhatunk. Jajok nélkül. Összerogyhatunk, mint a nagyapánk. Megtettük kötelességünket. Szétszedhetnek, kiselejtezhettek bennünket a selejtezési bizottság. Visszamehetünk a tűzbe, felolvadhatunk a nagy egészben, felsírhat a fű. Suhoghat felettünk fekete kaszád, Uram!